

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok nem adatkak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.
Nyilttér petit sora 60 fillér.

Gyümölcs kivitelünk.

Csongrád, 1901. július 14.

A sötét középkorban, spanyol királyok udvarában, az volt a szabály, hogy minden rangú embernek meg volt határozva az a távolság, amelyet nem volt szabad átlépni, ha a királyi család tagjainak közelébe kerültek. Egy ízben ruhája meggyúladt valamelyik főhercegnőnek — s össze égett, az udvari személyzet szeme előtt: mert tiltva volt hozzá 6 lépésnél közelebb lépni.

Ez, a középkori sötétszemlemler valló historiai tény, elevenedik meg napjainkban is, mikor látjuk a magyar adófizető állampolgárok kétségbe esett vergődését a közgazdasági élet-halál harcban. Hiszen köztudomású dolog, hogy az Osztrák-országgal való szövetség mellett a magyar gazdát mindennap egy-egy csapás éri szeretetre méltó barátunktól, — s maholnap a magyar gazda kénytelen lesz így imádkozni.

— «Ments meg Uram bennünket a bevásárló német kereskedőktől, akik potom áron visznek ki tőlünk mindent és drágán hoznak a nyakunkra tizszerannyit.»

A magyar állam, a hatóságok, a kereskedelmi és gazdasági egyesü-

letek csakugyan ezzel a kiszípolozó barátsággal szemben arra a szerepre szorítottak, amire a középkori spanyol udvar léhűtői: nem volt szabad kezüket segélyre emelni, nem volt szabad még közeledni sem az életveszélyben forgó királyi csemetének megmentésére.

Gráczból elárasztják az országot német iparczikkekkel, drágán, s hogy a felvidéki magyar kereskedők ne tudjanak az alföldi gyümölcshöz jutni illő árban: elküldik ügynökeiket ide. És ahelyett hogy a magyar gyümölcsnek ára felszökne — a mi a belfogyasztás mellett is lehetséges lenne: lenyomják a legraffiniáltabb agyafurtsággal, hamis sürgönyökkel stb-vel. Amelyek azt bizonyítják, hogy a külkereskedelem ezerféle furangjával szemben a magyar gazdaközönség képtelen boldogulni, holott a belfogyasztásnál tisztességes haszna lehetne, ha a piacokat feltalálná.

Csak arra utalunk, hogy a nagyobb felvidéki városok baraczk és dinya kereskedését még ma is figyelembe se veszik az alföldi gazdák. Azt a gyümölcsöt pl. amit Csongrád baraczkban termel, Kassa, Eperjes egymagában sokkal több haszonnal elfogyasztaná, mint azt ma a grácsi ügynökök mellett elérte,

akik akkor mikor a fővárosban 20—25 frtért árulták a vásárcsarnokban mázsáját, csak 3—5 frtot fizettek mázsájáért itt helyben.

Mármarosmegyébe pedig Verseczről 35 frtjával szállították a baraczkot, amíg Grácz ügynökei 6 frtért is drágálták a baraczk mázsáját. Hát ez csakugyan vérlázító — így visszaélni a gazdák tudatlanságával.

A spanyol udvari szabály szerint jár el csakugyan a magyarság, mikor sem az állam, sem a gazdasági egyesületek, sem a szövetkezetek, vagy helyi hatóságok nem sietnek a gyümölcstermelők védelmére, az ilyen «kereskedéssel» szemben, — amely emlékeztet arra bennünket, hogy ugyanigy bántak az amerikai gyarmatokkal is annak idején a hódító spanyol- és olasz kalózok.

A gazdaközönségnek ebben a kérdésben tanácskozni kellene mielőbb, hogy akár szövetkezeti úton, akár a hatóságok, egyesületek közbelépése által érdekeik védelmére valamit tegyenek.

Vagy szövetkezzenek, mint a beregszászi gazdák, a gyümölcs kivitelre nézve tették; vagy pedig a már itt létező fogyasztási szövetkezeteket kérjék fel, hogy tegyék magukat érintkezésbe az efféle szövetkeze-

TARCSAI

Amikor . . .

Amikor a legény azt mondja, hogy szenved.

Szívét és lelkét égető kin tépi,
Amikor esküszik, hogy meghalna érted.
Hazudik! Leányka ne higgyed el neki.

Amikor a legény szomorú és sápadt
— Szerelmem tüzeben eleped —
Amikor dadog csak, amikor csak hallgat,
— Akkor mond igazat, csak szenved és szeret.

Szántó J. Béla.

Az a pénz.

Irta: P. Valéria.

Jól áll a gyász az asztalosnénak. hiszen mindenki tudja. Viselni kell a fekete ruhát, mit a kegyelet is megkíván. Hiszen jó ember volt az öreg hitves, csak megérdemel annyit az asszonytól! Jókora summa pénzt hagyott reá a megboldogult, gazdaggá tette! tehát viselni kell a gyászt. Ki tudja, nem fog-e megtetszeni a fekete ruhában? Még úr is rávetheti a szemét? Hja, az asszony jó parthie, mert van pénze.

S hogy hogy nem, Bálint Mátyás árvaszéki hivatalnak úrnak csakugyan mega-

kad a szeme a jó parthien. Sőt bele is szeret. A pénzbe-e vagy az asszonyba? Nem szól róla a krónika.

Elég az hozzá, hogy Bálint úr megkéri a jó parthie kezét, aki kimondja a boldogító igent s ennél fogva megtartják az esküvőt. Telik, múlik az idő, a gólya leánykát hoz, kit Sárinak kereszteltek meg. Azonban az örömben üröm csepeg sőt gyász, mert Bálintné asszonyomat eltemették. Árván marad Sárika. A számító férj megfosztatik az asszonytól meg a pénztől is illetve annak élvezetétől, mert az anyós és az árvaszék rendelkezik. Melyiket sajnálta a kettő közül? A pénzt-e, vagy az asszonyt? Nem sikerült megtudnunk. Tény azonban hogy a gyermekkel nem törődött. Volt egy öreg asszony cselédje, ki a többek közt arra is volt hivatva, hogy Sárika ba majdan pedagógiai elveket csepegtessen, mert hát a férfi nem született nevelőnőnek. a leánynevelés pedig az asszonyok dolga marad, míg csak a világ fennáll.

Az öreg cseléd gondjaira lőn tehát Sárika bizva. Atyját ritkán láthatá. Hja a cigány a korcsma és a kártya előbbvalók, mint a gyermek. De meg nem gyermek már az! Megnőtt már, a lányok meg kivált hamar megnőnek! Kell is arra ügyelni! Így okoskodék Bálint úr s mulatott tovább, tehette, volt pénze hozzá, azaz leányának

melyhez neki az apjának is jussa van. Ezt az árvagyám is bizonyítja, ki neki jó barátja. A jó barátok meg mindég egy véleményen vannak ha közös érdek vezérli őket! A jó barát tehát a derék apát hozzá férhetővé tevő Sári pénzéhez s együtt iszogattak s mulatgattak kivilágos kiviradtik,

Bálint úr mit cselekszel? Sári már nagy leány, kell a pénze, s a nagy lányoknál meg megtörténik, hogy férjhez is mennek de ehhez pénz kell, a nélkül nem veszik! Pedig Timár István úrnak komoly szándéka van Sáriit nőül kérni. Lám, lám. már az ajtón is kopogtat, kell is ott; van miért és kiért! Az eredmény meglepő. Sárika bájosan igent mond, következőleg a gyűrűk kicseréltetnek, az eljegyzés megtörténik. Közelg az esküvő. De oh akadályok akadály! hol a fűszer. hol a bors?! Elsikkasztották. Kicsoda? Mi módon? Ahá, meg van!

Itthon vagyunk. A lapok skandalummal, vannak tele. Az árvagyám felkötötte magát egy körtéfára, mert sokat sikkasztott. Ez még nem elég! Tragikuma mást is utól ér. Bálint úr kebelbarátja volt, tehát követnie kell őt a halálban is.

Ismét öngyilkosság! kit ért a golyó? Bálint urat érte a szive kellő közepén. ő is meghalt. De hát miért? Mivel része volt a sikkasztásban, sőt mi több, a lánya

tekkel, és vegyék kezökbe ezt az ügyet is. Keressenek megrendelőket, és a baraczk, szőlő gyümölcs szállítására nézve, keressenek piacokat a belföldön és a külföldön.

Hogy erre alkalmasabb eszközt keresve sem találhatnak, mint a magyar kereskedelmi és földművelési ministeriumok, az köztudomású dolog, azok előtt, akik ösmerek a két ministerium vezetőinek, főbb tisztviselőinek buzgó igyekezetét, ebben a dologban mindenre, még a legcsekélyebbnek látszó kérdésre is megfelelni. Utbaigazítást és tanácsot, sőt segílyt is adni.

Kérni kell tehát a két ministeriumot ilyen dolgokban.

A fogyasztási szövetkezetek, vagy a helyi hatóságok, még inkább a gyümölcstermelők megalakulható bizottsága felkérhetné, hogy közöljék velük azoknak a belföldi és külföldi kereskedőknek névsorát, akik évente 4—5 ezer mázsa baraczkot vásárolni szoktak, s utbaigazítást kérnének, hogy minő árak mellett tegyenek ajánlatot ezeknek. Az illető külföldi nagykereskedők a konzulok útján tudomást szerezvén arról, hogy itt baraczk, szőlő és bor kapható nagyobb mennyiségben: ha a kormány részéről biztosítékot kapnak arra nézve, hogy a szittya magyarok és a szittya kazárok unokái nem fogják a külföldi nagykereskedőket becsapni, mint eddig tették majdnem rendszeresen — — — — — úgy lehetne értéke a magyar gyümölcsnek is. Holott ma csak anynyiban van becse, amenynyit mint gyarmatárúk képviselnek az osztrák kupeczek és a magyar kofák előtt.

Az értekezlet tehát hasznos munkát végezne, ha arra kérné a kereskedelmi ministert, hogy a munkásközvetítések mintájára a gyümölcs és bor kivitel ügyét is kezébe vegye, s útasítsa a közvetítő ható-

sági irodákat, hogy a gyümölcs-kereskedőkkel is érintkezésbe lépjenek. Ugy mint azt Egán teszi a ruthén akció érdekében. Ugy amint Csongrádvármegye alispánja és a munkásközvetítők teszik, az utépitési vállalatokkal, a munkások érdekében.

Akkor az állam, a hatóságok és a fogyasztási szövetkezetek, meg a gazdasági egyesületek nem fognak úgy cselekedni, mint a középkori spanyol udvar — amely csak távolról nézte Ő felségének, és Ő fenségeiknek életveszélyes helyzetét: de a §§. miatt nem volt szabad megmentésükre sietni.

Dr. Hollósy.

— **Az új szolgabírói állások.** A lapokban az a hír keringett, hogy a belügyministerium nem egyezett bele a két újszolgabírói állások rendszeresítésébe. Ezzel szemben a dolog úgy áll, hogy épen a belügyminister hívta fel a vármegyét a nevezett új állások létesítésére, — tehát a vármegye a ministert arra kérte, hogy az új állások javadalmazását is vállalja tárczája terhére. A minister csupán a költségekhez való hozzájárulást tagadta meg azzal, hogy miután a minister most vállalta magára a régebbi állásokból évi 9000 forint terhet, az új állások költségeit a vármegye fedezheti. Így áll tehát a dolog.

— **Közgyűlés.** Csongrádon 1901. évi július hó 16-án délelőtt 9 órakor a község háza tanácstermében a községi képviselő testület rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozatából felemlítjük a következőket: A kir. tanfelügyelő 655/1901. sz. értesítése a 60.000 korona iskolai építésre kért kölcsön nem engedélyezéséről. Előjárósági jelentés a kilenczes mentén lévő községi legelő haszonbérbe adása tárgyában. Justin Gergely tanácsbeli jelentése, a községi kaszálók termésének harmadából történt kiadásáról. Ugyanannak jelentése, a szarka sziget termésének harmadából történt kiadásáról. A Tisza-Körös-zugi ármentesítő

társulat értesítése, a holt-körös meder szabályozása tárgyában. Előjárósági jelentés, a válykos gödrök bérletének lejáratáról. Boros Mihály és társai kérelme ingyenes házhelyek iránt. Ehrlich Márton téglatelepi földbérletnek a bérletről lemondása.

Népboldogítás szünete.

(L.) Becsukódtak a Sándor-utczai ház kapui. Ez ugyan megtörténik minden év nyarán, azonban az idej kapucsukásnak meg van az a speciális karaktere, hogy utolsó-előtti: mert az erre következő őszi kapucsukás olyan lesz, ami után sokan künn rekednek, viszont sok olyan ember előtt is felnyílnak a Sándor-utczai kapuszármnyai, aki eddig csak távoli szemlélője volt a benn történő dolgoknak.

Ilyen alkalommal érdemes lesz elővenni a mérleget és rárakni az utolsó ciklus eseményeit, tényezőit és a mérleg szerint kell az ország választó közönségnek eldönteni, hogy ki volt könnyű a serpenyőben, ki nyomta le erősen, ki volt a súlyosabb, ki a könnyebbikben.

Meg is látszott ez a honatyákon. Az utolsó évszakban nagyon gyakori volt az u. n. hazabeszélés. Sok képviselő ur szívéet nyomta az idej télen kerületbeli gymnasiumok, gyárak, dohányjövédékek sőt trafikok ügye is.

A kerületbeli ügyek sokkal több főfájást okoztak a képviselő uraknak, mint az ország nagy dolgai. Sok, öt éven át néma nagyságos úrnak nyílt most fel először a szája hogy meginterpelláljon egyik-másik kegyelmes urat szűk iskolaszobák, elromlott falusi hidak érdekében. Sőt akadt «sürgős» is az interpellációk halmazában.

De hozza ez csak meg a várva várt gyümölcsöt, ez újabb öt évi

pénzét is elsikkasztotta. Hallatlan dolog! Mi lesz pénz nélkül Sárival? Megkönyörül-e rajta Timár úr? Elveszi-e a nélkül? Elvénné, mondogatja, de a szégyen! Neki bizony egy sikkasztó lánya nem kell! Pedig nem is ez bökkendő, hanem mondja csak ki őszintén a szót Timár úr, s inkább maga szégyelje magát, mondja csak, nem kell a lány, mert nincs bors, nincs a Timár úr részére elmulatni valója!

Timár úr lérfi maga? maga szégyelje magát! A beszédet tett követi. Gurul a gyűrű vissza Sáríkához. Mi lesz? Könyhullatás? Dehogy! Sári századvégi lány, nem könyezik ő hanem gurigázik. Még egyszer, de utójára rábigyeszti a kis csomag tetejére a Timár nevet s gurul a gyűrű vissza . . . vissza! Nem bánja a történeteket, hiszen napirenden vannak az effélék. Nem veszi komolyan Timár úr enyelgését; úgy kell, hasonlót hasonlóval! Nem kell búsulni Sári, ha leszakad lessz más, ugye a gombház? Lett is.

Sári ismét menyasszony. Az öreg Bódog Péter veszi el. Van háza, kertje, hintaja, tehene, lova, ökre, földje stb. Kell-e ennél több? Elkélt tehát a Sáríka, mint látjuk pénz nélkül is. Szeretik-e egymást, az szóba sem jön. Elég az hozzá, hogy a férjnek akadt felesége, a feleségnek meg férje. Hiába! ez így divat. Sáríka élvez, teheti, van Péter bácsinak hozzá valója! Színház,

bál, Bécs Velence, estélyek mind kitélik a kasszából!

Udvarlókban sincs hiány, imádják is az angyalt s ő mindenkit kiűntet kegyével! Még Timár urat is! Hallatlan! Hisz ez annak idején cserben hagyta Petyiné nagyságát! Sára asszony, hol a büszkeség? Hol az önézet? Nincs, nem is kell. Bódogné ő nagysága a multtal nem törődik, ő a jelennek él. Timár úr nagykitűntetésben részesül. Előbb csak a férjnek Petyi bácsinak a barátja, azután . . . jutalmul ajtót mutatnak neki, tudniillik Petyi bácsi. Timár úr meg van sértve. Mi lesz most? Párbaj.

Kopogtatnak a szekundansok Petyi bácsi ajtaján. Pisztolyra, vagy kardra fognak verekedni? Türelem. Ez nem fog megtörténni; ennek az asszony elejét veszi! Egyre dúdolgatja magában, «A szökés párosan» s talán lejt is hozzá, ha nem látják. Péter vigyázz! de jól vigyázz a feleségedre, mert turpisságon törí a fejt; szégvent ne hozzon ősz fejedre!! Sári, Sáríka hol vagy? Semmi felelet. Van jövés-menés a házban, kétségbeesett kutatás, ajtócsapás, dirmegetés-dörmögés. Hol az asszony? Nincs sehoh. Ne is keresd Péter bácsi, annak már nem kellesz, van aki helyedet pótolja!

S csakugyan hült helye ő nagyságának! Megszökött Timár úrral. De őh lehetséges-e ez? A szekrény tárva nyitva! Hub,

a menyörgős adtáját! Az a szivtelen asszony magával vitte a kis vasládát, mely az összes készpénzt tartalmazta! Tépd, csak tépd a hajad Péter bácsi, s üsd a nyomát a hűtlennek bottal! Kellett ez neked? No de hasonlót hasonlóval! Ha ő nincs kimélettel, iránta se legyen irgalom. Jertek csak elő hirlap, rendőrség! Másnap e sorok jelentek meg a lapokban:

«B. P.-né megszökött a kedvesével Timárral, ki férjét meg is károsította, ugyanis magával czepli a kis vasládát, mely annak összes készpénzét tartalmazza! Személyleírás: kicsiny, barna, szeme hamiskás, orra fitos, füle herczig, szája piros.»

A detektívek nem hiába gyakorolják a fogdmeg szerepét. A cziczázás eredményre vezetett. Megesipték s megbüntették őket. Meg vagy elégedve Péter bácsi?

Azóta sok víz lefolyt a Dunán. Mi történt a menyecskével? Mindjárt megmondom, csak türelem. Pestnek egyik utcájában van egy szurtos kávéház. Nos ki a kasszírő? Ó, Sáríka, az angyal! Lám csak mire nem vezet a szivtelen könnyelműség! Mit beszélnek róla? Azt, hogy megszökött az urától, annak pénzét és elemelte, de megfogták.

Nos és a kedvese? Az meg elhagyta. No ez már pech, igazán pech!

Van pénze?

mandátumot, hogy elnémul újra sok beszédes száj, hogy leolvad újra a szónokok tömkelege néhány ismert embere.

Nem mondjuk, hogy csak az a képviselő ér valamit, aki naponta «kibeszéli» az üléseket. Hisz ekkor a ma már hál Istennek csak «volt» képviselő, Sima Ferencz volna a legnagyobb zseni, és mennyire eltörpülne mellette pl. Falk Miksa, aki ugyan ritkán szól, de annál többet dolgozik a bizottságokban, delegációkban stb.

Beszélni ezüst, hallgatni arany.

De azért nem minden hallgatás arany, és van a beszéd ezüstje közt közt is veres réz.

Hála Istennek, most szünetel a népboldogítás — most mindenki hallgat és dolgozik. Majd eljön az ideje, hogy senki sem fog dolgozni, hanem mindenki beszélni, a népet boldogítani fogja.

UJDONSÁGOK.

— **Parcellázások Békésmegyében** Oroszáza község parcellázás céljából megvette a pusztaszentoronyi háromezer holdas birtokot. A birtokot a község a helybeli gazdák és munkások közt fogja parcellázni.

— **Öt új tanítói állás** Tergina Gyula dr. kir. tanácsos, tanfelügyelő előkészítette a jövő tanév munkálatait. A vármegyei állami elemi iskolákban öt új tanítói állást szerveztek. Uj tanítói állást szervezett a tanfelügyelőség Algyőn, Horgoson, Királyhalmán, Mindszenten. Ez utóbbi helyen egy új tanítói állás is rendszeresített. Az új állami iskolai tanítókat a legközelebb kinevezi a vallás közoktatásügyi miniszter.

— **Az ármentesítő.** A csongrád-sövényházi ármentesítő társulat f. hó 6-án tartott közgyűlésén tárgyalta a Csongrád várossal kötendő egyességet, s az erre vonatkozó szerződést a maga részéről elfogadta. Ezzel kapcsolatban felemlítjük, hogy a társulattal szemben felhozott ama állítások, mintha a most építés alatt álló csatornát, árlejtés mellőzésevel készítené Pozsár József vállalkozóval, nem felelnek meg a valóságnak. Mert az árlejtés meg volt tartva szabályszerűleg, s a legolcsóbb ajánlattevő nyerte el a vállalatot, aki Pozsár Józsefet, mint csongrádi lakost bízta meg a vállalat vezetésével, mert eddig is a legpontosabban felelt meg minden ilyen megbízatásnak.

— **Az ártézi kút.** A sip-utca sarkán levő ártézi kút mellett úgy el van rontva az út, hogy a felegyházi-utról majdnem lehetetlen a sip-utczába kocsival behajtani. Az utat végig szeli egy nagy és mély árok úgy, hogy a szekeres gazdák elkerülik azt az utat és másfelé hajtának, s ha valamelyik fuvaros kénytelen az árkon végig hajtani, akkor összecseszül az egész utca — hogy gyönyörködjék azon a látványon. Mert a szekér vagy felfordul, vagy széttörik. Most a járási főszolgabíró elrendelte, hogy az árkot haladéktalanul betömésse az előjáróság.

— **Szüret és borértékesítés.** Az a rut eljárás, amelylyel a csongrádi gazdákat a 3 krajzáros barackzárakkal, ugyszólván becsapták, szeretett sógoraink ügynökei, holott a belfogyasztók, s a felvidéki magyar városok kereskedői drágán fizették és vették a barackot — arra az elhatározásra vezette a csongrádi bortermelőket, hogy most már a bor elárúsítására nézve is öbete tett kezekkel fogják bevárni a szüretet is, hogy a bor árakat is lenyomják majd előttük. Hát ezek a Pató Pál uramék vegyék tudomásul, hogy ha ők ázsiai közönnyel nézik is — hogy miként csapja

be őket az osztrák sógor — a hatóságok éber figyelemmel kísérik a borkereskedelem mozgalmait. Már is van eredménye annak a fellépésének, hogy a csongrádi borok jóhíréért sikra szállt és a borpancsolást, korai szüretelést lehetetlenné tette. Pécsről 1000 hordó bort rendelt az Engel cég, Egán Ede a felvidéki szövetkezetek részére szintén nagyobb megrendelést fog tenni őszszel. Az itt időző Davidovics Herrman szigeti gyümölcs és borkereskedő pedig szintén a végett van itt, hogy a csongrádi boroknak a magyar felvidéken piacot szerezzen. A szőlősgazdák pedig mit csinálnak ezalatt? Politizálnak, szidják a hatóságokat, ahelyett, hogy megalakítanák a borértékesítő szövetkezetet, 4000 hold szőlő termését egyszerre vinnék a piacra, egyöntetű, egyfajtájú bor alakjában, amely így egy pár év alatt a világ piacára kerülne első minőségű bor gyanánt. Legalább a lapokban hirdetnék a gazdák együttesen majd, hogy boraik vannak. 4000 hold területen 15 krajzárjával eladók. Jó volna bizony, ha a hatóság ezt az ügyet megbeszelné a gazdákkal egy pár értekezleten.

— **Megye, mint biztosító intézet.** Szabolcs-vármegye közönsége — a községi és árva vagyon tüzbiztosítása céljából — tüzbiztosítási alap létesítését határozta el. E célból elrendeli, hogy a községek a község tulajdonát képező épületeiket, ingóságait, valamint a községi bíró házat s az ebben, valamint a jegyzői lakásban levő ingóságokat, továbbá a magán gyámok és gondnokok, valamint a községi közgyámok az általuk gondnokolt kiskorúak Szabolcs-megyében levő biztosítási kötelezett javait ezen biztosítási alaphoz kötelesek biztosítani. A tüzbiztosítási díjak a vármegyei központi pénztárba fizetendők, mindaddig, míg az alap 1.000.000 koronára felszaporodik; ha az alaptőke már a befizetések és gyümölcsözés folytán 1.000.000 korona lesz, a törvényhatósági bizottság intézkedni fog a biztosítási díjak leszállítása iránt s esetleg, hogy a községek a további díj fizetés alól egészen felmentessenek. A biztosítási díjtételek a biztosított érték minden 100 koronája után következők: 1. Nád- vagy szalmafedélért 1 korona. 3. Faszindely tetőért 50 fillér. 3. Cserép-zsindelyes tetőért 35 fillér. 4. Bádofedélért 15 fillér. A falomlásokat is beleértve. 5. Ingóságokért (kézi butorok) 1 korona. A fölmerülő tűzkárokat 24 ora alatt a járási főszolgabíróhoz bejelentendők, a ki 3 nap alatt a kár megbecsélése végett két más községben lakó törvényhatósági bizottsági vagy előjárósági taggal a helyszínen megjelenni, becslés után a jegyzőkönyvet véleményes jelentésével haladéktalanul beterjeszteni köteles a vármegye alispánjához. A vármegye alispánja a beterjesztett jegyzőkönyv alapján megállapítja a kárösszeget.

— **Életmentő csendőrmester.** A csendőrök nem a legnépszerűbb emberek az alföldön, pedig hogy derék, jóra való emberek, akik megérdemlik a dicséretet, azt bizonyította Bogdán József, csongrádi csendőrmester is, aki két emberéletet mentett meg a napokban — a biztos halálból, saját életének kockázatásával. A dolog úgy történt, hogy Varga Pál bokrosparti lakos új házat épített, de hogy hamar elkészüljön vele, a nádfonatú kéményt alig tapasztotta be sárral — hanem elszegődött aratásra, beállt a munkába. Feleségét Szegi Terkát, 3 éves kis fiacskájaival magukra hagyta. E f. hó 11-én este a kémény tüzet fogott s a nádfedelű ház égni kezdett — mialatt Vargáné és gyermeke mély álomban szenderegtek. Oda is égtek volna, ha Bogdán József őrmester éppen akkor éjjeli őrzőjaton arra cirkálván, — észre nem veszi a tüzet. Amint az égő házat megpillantotta, oda sietett társával és betörte az ajtót, de oly borzasztó füst töltött ki azon, hogy kénytelen volt fejét beföldni köpenyével és úgy lépett be a szobába, — ahonnan ugyszólván erőszakkal kellett kivonszolni ágyából a felriadt és megrémült asszonyt

és gyermekét. Mert időközben a fedélzet egy része épen az ajtó előtt lezuhant és a mennyezetet beszakítván, az ajtó előtt a kijárást elzárta, úgy hogy majdnem mindhárman oda égtek. Csak bámulatos lélekjelenlétének köszönhető, hogy a derék életmentő az égő zsaratnokokon keresztül tudott lépni, karjaiba emelvén az elájult asszonyt és gyermekét, akiket az udvaron biztonságba helyezett. Szerencsére ő csak néhány helyütt kapott égési sebeket, de Vargánénak és a gyermeknek életét sikerült megmentenie.

— **Szőlőmunkás tanfolyamok.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ur elrendelte, hogy minden állami szőlőtelepen bizonyos számú munkást egy teljes esztendőn át alaposan kioktassanak a szőlőművelés minden munkálatára, úgy, hogy teljesen gyakorlott, hasznos szőlőmunkássá váljanak. Az ily módon kioktatott munkások idővel vinczellérek lehetnek.

— **Emberék.** Ezen a címen egy igen ügyesen megírott könyv jelent meg Szentesen a Csongrádmegyei Hírlap kiadóhivatalában, Pásztor Jánostól, a nevezett hírlap belső dolgozótársától. A mű apró történetek meséjét tartalmazza olyan érdekes és jóízű elbeszélések formájában, hogy valóban kellemes olvasmányt képez. Különös előnye a fiatal írónak ama közvetlenség, amelylyel eseményeit, elmondandó történeteit élénk, sőt humoros színekkel tudja előadni. A könyv ára 2 korona, s kapható Szentesen Vajda Bálint nyomdájában. Ajánljuk melegen az olvasóközönségnek.

— **Mikor aratnak a föld kerekén?** Novembert és deczemhert kivéve, minden hónapban aratnak valahol buzát a föld kerekén. Ausztráliában január hónapban aratnak. Februárban Kelet-Indiában kezdődik az aratás. Mexikóban, Egyiptomban április hónapban aratnak, míg Kis-Ázsiának északi részeiben, Kinában, Japánban május hónapban, júniusban Kaliforniában és Dél-Európában aratnak, júliusban minálunk, augusztusban Belgium, Németalföld, Dániában és Newyorkban. Végre utolsó Skótszág, Svéd- és Norvégország, Kanadának legnagyobb része és Oroszország sok része, ahol szeptemberben kerül a sor az aratásra, sőt Oroszországnak legészakibb részeiben csak októberben fejezik be az aratást.

— **Honvédlovak kikölcsonzése.** A honvédlovak jó részét megbízható gazdáknak ingyen szokták kikölcsonozni, azzal a kötelezettséggel, hogy azokat a tavaszi szemlén bemutatni tartoznak, s évente gyakorlatra állítják. Mozgósítás esetén azonban a honvédlovat azonnal be kell szolgáltatni. Öt évi tartás után a ló a gazda tulajdonába megy át; ha azonban a ló tartása ellen bár csak egyszer is kifogás volt tehető, a tartási kötelezettség hat év, vagyis ily esetben csak hat év után megy át a gazda tulajdonába. Öt év után, ha a ló még katonai szolgálatra alkalmas állapotban van, az azt tartó gazda 600 koronát kap azzal a kötelezettséggel, hogy további öt évig tartsa és gondozza, a tavaszi szemléken bemutassa, évente gyakorlatra állítsa és mozgósítás esetén azonnal beszovaltassa. E második öt esztendő eltelte után, éppen úgy mint az első esetben, a gazda tulajdonába megy át a honvédló.

— **Ménlovak eladása.** A földművelésügyi miniszter felhívja mindama tenyésztőket, kiknek birtokában három és fél évet betöltött, de a nyolcadik évet meg nem haladt koru ménló van és azt eladni óhajtják, hogy ebbeli szándékukat annak kitüntetésével, hogy a ménló mely vármegyében, mely városban, községben vagy pusztán áll, továbbá az eladási árt is (1 koronás bélyeggel ellátott beadványban) legkésőbb augusztus 10-ig a földművelésügyi minisztériumnak jelentsék be. Az eladandó ménnek a bejelentések mérvéhez és a bejelentők lakhelyéhez képest, úgy amint a múlt évben, ismét egyes központokban fognak bizottságilag megszemléltetni és a vételár tekintetében létrejött egyezkedés után azon-

nal megvásároltatni és átvétetni. 165 czen-timéternél alacsonyabb mének, tekintettel a méntelepekben már meglevő anyagra, nem vásároltatnak, kivéve, ha az egyed kítűnő, minősége a megszerzést kívánatosá teszi. A megvásárolt ménnek vételára ama királyi adóhivatalnál fog kifizettetni melvet az eladó a vásárlás alkalmáva, kijelöl.

— **Olcso marhasó.** Az okszerű takarmá-nyozás és állategészségügyi tekintetből a törvényhozás intézkedett arra nézve, hogy a gazdasági állatok részére olcso marhasó hozassék forgalomba. Ez a marhasó, hogy emberi eddelül ne legyen használható, vörös vasoxiddal és ürömporral van ke-verve. A marhasó ára mmásánként az előállítási helyen, vagyis Akna-Szlatinán és Maros-Ujváron tíz korona; de kapható nemcsak a nevezett két helyen, hanem minden sóhivatalnál és ezenkívül az ország minden részében, vármegyénként több helyen is felállított marhasó áruló helye-ken. Az utóbbi helyeken azonban a marhasó annyival drágább, amennyibe az odáig való szállítás kerül és pedig a távolság szerint mmásánként tíz korona 39 fillértől 17 korona 80 fillérig. Legkevesebb öt kiló marhasó vásárolható.

Dr. Bartha Gyula, körorvos, Király-Daróc, Szatmármegye: Vidékünk — a hol a malaria legyőzése a kútviz miatt legyőzhetetlen akadályokba ütközött — «Kristály» vizé-nek igen jó hatását veszi. Éveken át tartó malaricus láz a Kristály viz használata mellett rögtön megszűnt. Mint üdítő italt előkelő körökben szívesen használják.

A reformáció északi vallás, eszméin, tanain Északnak jeges lehellete érzik, ugyan az ami az északi népeknek költészetét, kép-zeletét, művészetét, sőt még a nyelvét is jellemzi. Már Tacitus idejében is mint a vad, nyers erő képviselői tűntek ki, aki-ket rengeteg erdőikben összefogdostak s elvittek az aréna fővenyére, hogy legyőz-zék a finom, mesterkéltné, tanult, olajozott testű, elpuhultabb keleti gladiátorokat. Róma akkor látott először arany haj-kor-nákat, mikor a rabul ejtett germán lányok szőke haja söpörte végik Caesar diadal-menetében a fórum márványköveit. De a férfiak ereje és a nők komolyabb bája csodálatos költészetű olvadtak népjelle-mükben és történetükben. Egész költésze-tükben, a legújabbban is, a zordságnak ez a csodálatos jellemvonása hódit. Mint ősi államszervezetükben a szigorúságot a min-denkiének egyenjogúsága szelidíti, költésze-tüknek szinte költőietlen erélyét is meg-nemesíti a mindenkéhez szóló eszmei tartalom. Vallásukban is ez a jellemző. E puritán vallás igyekszik közel férkőzni a nép minden rétegéhez. Nyelve a nemzeti nyelv, éneke a hívők éneke, Istentisztelete a hívőkhez intézett beszéd. Az Urvacsoránál a nép ép ugy részesül mindkét színben, mint maga a pap. Amiben a katolikus vallástól eltér, az legnagyobbbrészt a nyugoti és északi hidegebb égélj követelményének engedő komolyság. Északon nem lehetséges a böjt télen, inkább már a növényi táplálék is kielégítő. Ilyen és ehhez hasonló szempontokból reformálta a XVI. század az északi nemzetek vallását. Erről a refor-mációról szól a Nagy képes Világörténet 121—122. füzete. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy kötet ára díszes félbőr-kötés-ben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvé-rek Ird. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Anyakönyvi bejegyzések

1901 július 6-tól 13-ig.

Születések:

Kádár Balázs, Olcsvári Péter Pál, Pataki Etelka, Pintér Ágnes, Sebők István, Fábi-án Anna, Szemerédi Pál, Kádár Franciska, Turi Kis István, Góg Etelka, Sinkó János, Stern Mihály, Kraxner Mária, Csenki József, Huszka Mária.

Halálozások:

Kovács Mihály 18 éves tüdőgümőkór, Zubek Gergely 56 éves tüdőgümőkór, Vig István 76 éves aggkor, Varga István 13 hó bélhurút, Tisza Pál 8 éves agy-hártyalobbanás.

Eljegyzések:

Rác Antal Rác Valériával.

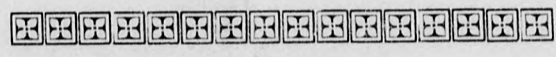
Házasságkötés:

Kocsis Gergely Lantos Juliannával.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Cserébe adatik

Csallováról jó házból való 7 éves német fiú előkelőbb pol-gári családdhoz a magyar nyelv elsajátítása végett. Ajánlatok „Csakovaer Zeitung“ szerkesz-tőségébe — Csakova (Temes-megye) kéretnek.

Stuhl Fülöpnek

a szelevényi nagy rétben, egy helyen 48 hold, más helyeken pedig 18, 9, és 42 hold bir-toka igen kedvező feltételek alatt szabad kézből eladó.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb Loconobil- és csepőgépgyára.

2- és 3-vasúti ekek és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes ábrák és képek minden részéről és beépítéséről.

Locomobil és gőzcsepőgépgépek-készletek kovács, fagyó- és csepőgépek, jönné-csepők, tisztító-rostok, aratógépek, szénagyújtók, borenak.

2 1/2 és 3 1/2 lóerőig, származékok, kaszáló- és aratógépek.

„Columbia-Drill“ legújabb sorvetőgépek, szeszkavakók, répvakók, kukorica-morzsolók, tartók, gró-malmok, egyetemleges acél-ekek.

Clayton & Shuttleworth mezőgazdasági gépgyárakosok Budapest Váci-körút 63. sz. által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak:

Nyomatott Weisz Márk könyvnyomdájában Csongrádon 1901.

A Pesti Napló

Magyarország legrégebb és egyik legelterjedtebb napilapjának ez évi karácsonyi ajándéka a 12 forint értéket képviselő

HIMFY-ALBUM

lesz, melyet a *Pesti Napló* előfizetői teljesen ingyen kapnak meg, ha karácsonyig beküldenek hathónapra szóló előfizetési díjat. Előfizetni havonként is lehet.

A PESTI NAPLÓ előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 " — "
Félévre	14 " — "
Egész évre	28 " — "

Az előfizetési pénzek a *Pesti Napló* kiadóhatalához (Budapest, VI., Teréz-körút 23. szám.) küldendők.

Több száz kiváló orvos ajánlja:

KRISTÁLY ASVANYVIZ

Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás

Legyen mindennapi italod!

Kapható:

Fogyasztási szövetkezetben, Engel Zs. és Tsa és Bager Gyula urak fűszerkereskedésében

